
Neměnnost revolučního postoje k válce

Význam revolučního defétismu

Postoj revolucionářů konfrontovaných s kapitalistickou válkou je vždy stejný: stavět proti válce sociální revoluci, bojovat proti "vlastní" buržoazii a "vlastnímu" národnímu státu. Historicky se tomuto postoji říkalo revoluční defétismus, protože otevřeně prohlašuje, že proletariát musí bojovat proti nepříteli, který je v jeho "vlastní" zemi, že takto musí postupovat, aby přivodil její porážku a že jedině tímto způsobem participuje na revoluční unifikaci světového proletariátu, protože jedině takto se může napříč světem rozvíjet proletářská revoluce.

Otázka války a revoluce, otázka opozice mezi válkou a revolucí, je od počátků dělnického hnutí ústřední. Je to právě v období války a revoluce (a dějiny nám ukazují interakci mezi těmito dvěma póly), kdy můžeme nejjasněji vidět, kdo je na jedné straně barikád a kdo na druhé. Po celé dějiny byl postoj k válce a revoluci kulminačním bodem, kdy byly nejrůznější síly a strany říkající si revoluční (nebo socialistické, nebo anarchistické, nebo komunistické...) demaskovány a konečně přinuceny odhalit svoji kontrarevoluční tvář (1) ve svých prohlášeních, že taková a taková válka je válkou spravedlivou, že nějaká konkrétní země je obětí agrese, že jsou proti válce, ale jen za určitých okolností, že podporují osvobození nějakého národa proti nějakému jinému...

Oproti tomu z revolučního hlediska nejsou možné žádné pochyby. Není třeba čekat na válku, abychom mohli porozumět její podstatě, netřeba geopolitických spekulací, které jsou módní mezi buržoazními intelektuály, nebo v kultivovaných žurnálech jako je *Le Monde Diplomatique*. Na deklaracích dvou protagonistů ve jménu míru, které definují, kdo je "agresor" a kdo je "obět'," příliš nezáleží. Tak jako všechny programové pozice komunismu je i pozice revolucionářů konfrontovaných s válkou mezi buržoazními státy (nebo nacionalistickými frakcemi, jež si nárokují autonomii či nezávislost) prostá a rozhodná:

- neexistuje nic takového jako spravedlivá válka
- neexistuje nic takového jako obranná válka
- všechny národně osvobozené války jsou mezi-imperialistické (a tudíž imperialistické)
- neexistuje žádný tábor, který by byl pro mír, zatímco druhý je pro válku
- neexistuje žádný tábor, který představuje barbarství, zatímco druhý představuje civilizaci
- neexistuje žádný tábor, který by byl agresivnější než ten druhý

- neexistuje žádný demokratický tábor stojící proti táboru diktátorskému nebo fašistickému... či naopak.

Oba kapitalistické tábory bez rozdílu vždy používají opaky těchto formulací s cílem rekrutovat pro svoji válku (2).

Klasickým postojem revolucionářů je být vši svojí silou proti jakékoli válce mezi národními státy. Tento postoj se nezakládá na naší představě ideálního světa, na "představě," která je společným jmenovatelem pacifistů, kteří ve jménu věčného míru nevyhnutelně končí v tom či onom táboře kapitalistické války, čímž stvrzují, že jejich posláním je hájit "hrobový mír." Tento postoj naopak vychází z materiálních zájmů proletariátu, z faktu, že jeho obecný antagonismus ke kapitálu není opozicí vůči té či oné buržoazní frakci v závislosti na momentální vládní politice, ale opozicí vůči celé buržoazii, ať je její politika jakákoli. Náš praktický antagonismus vůči všem válkám mezi státy je nevyhnutelným důsledkem skutečnosti, že naše zájmy nejsou opačné než zájmy buržoazie proto, že ta je "fašistická" či "demokratická," pravicová či levicová, národně imperialistická či imperialisticky národní, ale jednoduše proto, že to je buržoazie. Naše opozice je důsledkem jedné nesporné pravdy: mezi vykořisťovatelem a vykořisťovaným nemůže existovat žádná jednota, která by neprospívala vykořisťovateli. Jakákoli společná fronta, nebo kritická podpora jednoho tábora proti druhému pomáhá buržoazii proti proletariátu.

Každá třída jedná v souladu se svými zájmy a svým fundamentálním programem. Kapitál není nic víc než jednotlivé kapitály, které se vzájemně konfrontují. Kapitál sám obsahuje válku mezi jednotlivými kapitály a právě proto všechny buržoazní frakce, ať si říkají cokoli, tím či oním způsobem participují na obchodních a vojenských válkách, které se odvozují ze samé podstaty hodnoty bojující proti ostatním hodnotám o svoji valorizaci.

Stejným způsobem může proletariát jednat jako třída jedině tehdy, odmítne-li sloužit jako potrava pro děla v národních válkách. Nejedná se o jedno možné rozhodnutí z mnoha, ale o jeho existenci jako třídy: proletář nemá žádný konkrétní či regionální zájem, který by musel bránit a který by jej stavěl proti ostatním proletářům - naopak, každá frakce proletariátu, jakkoli omezená může být její třídní akce proti kapitálu, obsahuje univerzálnost, vyjadřuje zájmy lidstva tím, že je proti každé válce.

Můžete nám odpovědět, že proletáři se účastnili četných národních válek a podporovali ten či onen tábor. To je sice pravda, ale to nejednali v souladu se svými zájmy, nýbrž právě na základě ideologické dominance dominantní třídy. Nejednají jako celosvětová třída ale jako potrava pro děla buržoazie. Nejednají jako revoluční třída a naopak sami sebe jako třídu negují a hlásí se k lidu, k národu, což je sama negace proletariátu ("proletariát nemá žádnou vlast"). Buržoazní válka s masivní a lidovou účastí (jako například v tzv. druhé světové válce) je přímou likvidací proletariátu, samotného subjektu revoluce, ve prospěch kapitálu. Proto mimo subjektivní zájmy sledované každým kapitalistou, každou buržoazní frakcí v obchodní a pak vojenské válce, má kapitál na válce i objektivní zájem ve své celistvosti: destrukce samotného subjektu revoluce, odstranění - občas na dlouhé dějinné údobí - komunismu jako síly.

Vzhledem k tomu vývoj proletariátu jako třídy začíná životem samotným. Proto náš boj začíná samotnou naší existencí jakožto třídy, naší konfrontací - hned od narození - se soukromým vlastnictvím, kapitálem a státem. Postoje, které jako organizovaní proletáři zastáváme, nemají počátek v úvahách o tom, co říkají stávající tábory, ale v naší permanentní

konfrontaci s vykořisťováním, s nelidskými životními podmínkami, které nám systém vnucuje a které nejvyššího stupně nelidskosti dosahují právě během válek.

Protože válka je samotnou esencí této společnosti, protože kapitál nemůže přežít bez periodických válek a jeho životní cyklus se zakládá na postupné destrukci výrobních sil, je jedinou skutečnou, radikální a důslednou opozicí vůči válce pouze opozice revoluční. Jedině sociální revoluce definitivně skoncuje s válkou jednou pro vždy.

Proto tváří v tvář válce bylo vždy heslem revolucionářů: "změňte imperialistickou válku v sociální válku za univerzální revoluci."

V izolaci se toto heslo nicméně ukázalo jako historicky nedostačující, protože skutečná opozice vůči válce a mezinárodnímu kapitálu v praxi znamená otevřenou opozici vůči buržoazii a státu, které v každém táboře verbují pro válku. Tato opozice se projevuje velmi prakticky, protože buržoazie ví jak použít celý teroristický arzenál svého státu, aby prosadila své verbování pro válku a věrnost válce: policejní opatření za "válečného stavu," zevšeobecněná cenzura, generální mobilizace, nacionalistický fanatismus (rasismus, xenofobie, náboženské sektářství), represe proti revolucionářům obviněným z podpory opačného tábora (obvinění ze špionáže) nebo z "velezrady" atd. (3)

Deklarovat za takových okolností, že jste proti válce a buržoazii obecně, aniž byste podnikli konkrétní akci proti nárůstu vykořisťování, který s sebou nesou všechny války, je jen jednoduchou propagandistickou formulkou a ne revoluční direktivou pro akci. Proto se buržoazní válka konkretizuje především jako válka státu proti "jeho" proletariátu, čili proti proletariátu oné země, aby jej rozdrtila, aby zlikvidovala revoluční menšiny a aby jej postupně zatáhla do buržoazní války. Ukazuje se tak, že musíme nezbytně, nevyhnutelně a nesporně trvat na skutečnosti, že "nepřítel je v naší vlastní zemi," že je to "naše vlastní buržoazie," "naš vlastní stát." Právě v boji za porážku "své vlastní" buržoazie, "svého vlastního" státu totiž proletariát skutečně chápe internacionalistické solidarity se světovou revolucí. Nebo, řečeno z globálnějšího hlediska, světovou revoluci konstituuje právě generalizace revolučního defetismu světového proletariátu.

A co víc, proletariát "té či oné země" (4) nemůže "své" buržoazii a "svému" státu uštvědit třídní ránu, ani solidárně nabídnout svoji pomocnou ruku svým třídním bratrům a sestrám z "druhého tábora," kteří jsou rovněž ve válce se "svoují" buržoazií a "svým" státem, aniž by spáchal "akt velezrady," aniž by přispěl k porážce "své vlastní armády," aniž by otevřeně jednal v neprospěch armády "své vlastní země." Revoluční defetismus se navíc nerealizuje jen sbratřováním mezi frontami s vojáky (proletáři v uniformách) "druhého tábora" (jediný jeho aspekt akceptovaný centrismem), ale i konkrétní akci, kterou je destrukce "vlastní" armády.

Historicky se revolucionáři od centristů rovněž odlišovali svým apelováním na nezávislou organizaci vojáků proti důstojníkům, na vůdčí příklad, který vytváří konkrétní akci sabotáže proti armádě, voláním po střelení "vlastních důstojníků" (a svým energickým bojem za praktickou realizaci těchto výzev) a faktem, že své pušky odvraceli od "vnějšího nepřítele" a zamířili je na "důstojníky" své vlasti.

Zkušenosti s válkou a revolucí a obzvláště konkrétní zkušenost tzv. "první" světové války nám vlastně objasňují, že volání po revolučním boji proti buržoazní válce je zcela nepostačující a prakticky centristické, pokud je neprovází jeho praktická realizace, čili otevřený boj proti "vlastní" buržoazii, za porážku "vlastního" státu. Každopádně, "válka proti

cizákům" znamená především "válku proti proletariátu" oné země. Pokud se, vlastně, prakticky stavíte proti všeobecné mobilizaci vedené jednou buržoazií, či jedním konkrétním národním státem, abyste řekli, že bojujete "proti veškeré buržoazii, ať je to kdokoli," nebo abyste apelovali na "revoluční boj proti válce," aniž byste podnikali konkrétní akce k porážce "své vlastní" země, tak se to rovná upadnutí do propagandismu (5) a hraní šovinistické hry.

Za tzv. první světové války střed Druhé internacionály (oproti její pravici, která deklarovala, že je pro "obranu národa") tvrdil, že proti válce staví revoluci a přišel s tak radikálními hesly jako "válku válce." Zároveň ale oponoval výzvám revolučních defetistů, protože - podle něj (stejně jako podle všech armádních generálů!) - by to prospělo národnímu nepříteli a tak skončil u navrhování hesel jako "ani vítězství ani porážku."

Nesmíme zapomínat, že ještě nikdy se žádná frakce buržoazie nevyslovila pro válku, všechny tvrdí, že bojují za mír a i sami generálové vědí, že mír není ničím jiným než fundamentální zbraní války. Když sociální demokraté, jako E. David, hlasují pro válečné úvěry (6), není to ve jménu války, ale ve jménu míru a aby se "zabránilo porážce." A takto E. David ospravedlňoval své hlasování: "smysl našeho hlasování ze 4. srpna je následující: ne pro válku, ale proti porážce." Je jasné, že tváří v tvář válce, která se konkretizovala jako válka mezi proletariátem a "jeho vlastním" státem, by klasická pozice buržoazního socialismu, ale i pozice, která prohlašuje "ani vítězství ani porážku," proletariát dezorganizovala a pomohla jej dovést na jatka.

V této otázce Lenin shromáždil "Mezinárodní komunistickou levici," která se postavila proti centristickému postoji dominujícímu na mezinárodních konferencích (v Kientalu a Zimmerwaldu). Aniž bychom jej chtěli jako jedince fetišizovat a navzdory všem naším kritikám, které jsme vůči Leninovi vznesli, neváháme uvést jeho citát z let, kdy byl fakticky zajedno s kritikou předkládanou revolucionáři a kdy prakticky zaujal postoj proti sociálně demokratickému centrismu:

"Revoluční boj proti válce" je jen jedním z prázdných výkřiků bez obsahu, na něž jsou hrdinové z Druhé internacionály experty, pokud jimi ovšem ve válečném období nechápeme revoluční akce proti vládě samotné. K tomu, abychom je takto pochopili, postačí chvilková úvaha. V dobách války ale revoluční akce proti vládě samotné nepochybně a nerozlučně znamenají nejen chtít porážku vlády, ale rovněž k této porážce aktivně napomáhat...

V dobách války je revoluce občanskou válkou a částečně tuto transformaci války mezi vládami ve válku občanskou zprostředkovávají vojenské zvraty ("porážka"), které vlády zažívají a tak k této transformaci nelze přispět, nepřispíváme-li zároveň k porážce... Jestliže šovinisté (jako třeba Výbor organizace a Chjeidzeho frakce) odmítají "volání" po porážce, činí tak pouze proto, že se jedná o jedinou výzvu, která za války následně apeluje na revoluční akce proti vlastní vládě. Protože, nedojde-li k žádné revoluční akci, nestojí ty tisíce ultrarevolučních frází o boji "proti válce a podmínkám atd. ..." ani za zlámanou grešli. Protivníci volání po porážce se jasně a jednoduše bojí sami sebe, protože se neopovažují pohlédnout do tváře skutečnosti, že existuje nerozborná souvislost mezi revoluční agitací a nutností přispívat k porážce... Kdo brání volání "ani vítězství ani porážku" je tedy vědomky či nevědomky šovinistou. Při nejlepším se jedná o maloburžoazní usmiřovatele, ale rozhodně jsou nepřáteli proletářské politiky, straníky stávajících vlád a stávajících dominantních tříd..." (7)

Zde můžeme poznamenat, že revoluční defetismus (stavící proti válce sociální revoluci), ona konkretizace postoje, který revolucionáři vždy zastávají, rozhodně nevychází z nějaké ideologické spekulace o politice té či oné buržoazní frakce, ale ze samotné esence proletariátu, z jeho životních potřeb. Proto boj proletariátu, totálnost programového obsahu komunistické revoluce, vzniká z boje proti vykořisťování. Je to ta nejpřirozenější věc, že když je proletariát konfrontován s válkou, tak nejenže neupustí od permanentního boje proti vykořisťování (boj proti "jeho vlastním" šéfům, proti "jeho vlastní" buržoazii, proti "jeho vlastní" vládě), ale zintenzivňuje jej, protože válka vždy implikuje, že se podmínky vykořisťování a obecně všechny podmínky života (a boje) brutálně zhoršují. Bude to ta stejná buržoazie, ti stejní odboráři, ti stejní politici a vlády, kdo se bude bez výjimky snažit, aby proletariát na tyto životní podmínky zapomněl a kdo bude požadovat větší oběti, více práce za menší plat a spoustu dalších věcí, které budou podle země a okolností sahat od dobrovolných sbírek pro frontu až k ministerským výnosům zavádějícím dny nucené práce na podporu válečného úsilí a odvodu nějakého procenta ze mzdy na válečné úsilí "národa" (Saddámovi Husajnovi se občas podařilo zavést měsíc neplacené práce na financování jeho války!). Za těchto okolností, kdy nacionalismus atakuje proletariát, se centrismus snaží oslabovat bezprostřední revoluční boj (8) proti těm sektorům buržoazie, které si přímo vynucují válečné oběti. Proto neváhá vypouštět vágní hesla týkající se obecné opozice mezi válkou a revolucí a argumentuje, že nesmíme nahrávat do rukou "nepřátelské země," že boj proti kapitalismu obecně nevyžaduje absolutní revoluční defetismus, protože všechny frakce kapitálu jsou si rovné (9). Právě v těchto chvílích jakýkoli bezprostřední boj proti vykořisťování odhaluje svůj charakter sabotáže národního úsilí a revoluční boj se stává nezbytným pro získání denního chleba a právě v těchto chvílích mohou postoje centrismu vlastní (postoje, které připomínají klasický postoj buržoazní neutrality doplněný o snůšku halasných deklamací proti válce a pro revoluci) zaujmout místo definitivní hráze proti revoluci.

V každé válce míra vykořisťování proletariátu přímo narůstá a jeho existenční podmínky jsou degradovány destrukcí, nedostatkem zásob a navíc - což implikuje každá válka - rozpoutáním státního terorismu s cílem přesvědčit proletáře, aby zabíjeli a nechali se zabíjet na frontě.

Proto boj proti "vlastní" buržoazii, boj za porážku "vlastního" národního (imperialistického) tábora, nejsou postoje vymyšlené či zavedené do hnutí revolucionáři. Jsou výsledkem samotného vývoje boje proti vykořisťování, který skrze válku prodělává kvalitativní skok. Separace mezi ekonomikou a politikou, kterou se snaží proletáře napálit a která je v dobách míru zdánlivě reálná, je během války prakticky likvidována. Iluze obrany ekonomických podmínek proletariátu bez angažovanosti v politice se rozpadá. Každá akce proletariátu na obranu jeho životně důležitých zájmů jej staví proti politice "jeho vlastního" státu. V dobách války je "ekonomický" boj proletariátu přímo defetistickým bojem. Je přímo revolučním bojem. Revoluční defetismus je pro proletariát otázkou života a smrti. Jakákoli akce založená na zájmech proletariátu vede k porážce "jeho vlastního" státu a, jak říkal Lenin centristům, každá skutečně revoluční agitace je příspěvkem k porážce "vlastního tábora."

Proto, když nám říkají, abychom zanechali boje proti vykořisťování, nebo že teď není ta správná chvíle, nebo že hlavní nepřítel je někde jinde ("diktatura" nebo "fašismus"...) (10), tak se pokaždé vlastně jasně a prostě snaží zlikvidovat boj proletariátu. A co hůře, nemůže-li proletariát v obdobích války bránit své nejelementárnější životní podmínky, aniž by bojoval proti "své vlastní" buržoazii, aniž by otevřeně usiloval o porážku "své vlastní" vlády, zřídka se nejen svých nejelementárnějších materiálních zájmů, ale i své existence jako třídy.

Tím chceme říci, že je-li postoj revolucionářů tváří v tvář válce v naprosté harmonii s jejich obecnými postoji, je tomu tak proto, že tyto postoje vycházejí ze zájmů proletariátu samého, z jeho bezprostředních i dějinných zájmů, které jsou neoddělitelné. Proletariát žádným způsobem a za žádných okolností nemá zájem obětovat se, ať už ve jménu války proti vnějšímu nepříteli, nebo pod falešnou záminkou, že všichni nepřátelé jsou stejní, kterýžto postoj vyjadřuje heslo "ani vítězství ani porážku." Pokaždé se od něj žádá, aby jedné straně obětoval své životní podmínky, pokaždé se od něj žádá, aby obětoval sám sebe ve jménu boje proti fašismu, imperialismu, vnějšímu nepříteli... jedná se o zradu jeho zájmů.

Než skončíme, odpovíme ještě na námitku, která se vždy vznáší proti defetistickému postoji revolucionářů. Je zřejmé, že kontrarevoluce asimiluje národní porážku do národního vítězství opačného tábora. Centristé všude přicházejí s hesly jako "ani vítězství ani porážku" právě na základě tohoto argumentu. Je však jasné, že tento postoj je zasazen výlučně do národního (a nikoli třídního) rámce a že se tedy jedná o otázku koncepce, která ve válce vidí jedině národní vítězství nebo porážku a ne revoluční likvidaci armády, proletářské povstání atd. Jakkoli si však tento postoj nárokuje levicovost či extrémní levicovost, minimálně se nezdráhá používat militaristický a imperialistický argument par excellence, argument generálů, kteří válku vedou. Pro ně je logické, že revoluční proletariát je "zrádcem národa" a "napomáhá nepříteli vlasti." Ve skutečnosti čím více se akceleruje porážka národní armády, tím více propuká vojenských povstání a povstaleckých vzpour, tím více se na frontě šíří sbratřování, tím více se oslabuje i armáda druhého národa a z dějinné zkušenosti si můžeme potvrdit, jak důstojníci "naší vlastní" armády spojí síly s důstojníky druhého tábora, aby bojovali proti proletářskému hnutí. Vzhledem k faktu, že insurekcionalistická dekompozice státu vždy překračuje striktně národní rámec, jsou tyto dohody mezi nepřátelskými důstojníky zcela normální. Důvodem je právě to, že je-li proletariát skutečně v procesu útoku na "vlastní" buržoazii, "vlastní" armádu, "vlastní" stát, útočí tak na veškerou buržoazii, na všechny buržoazní armády, na veškeré státy světa - stručně řečeno na světový kapitál v celé jeho totalitě. Napříč dějinami kapitalismu můžeme pozorovat, jak se světová buržoazie snaží tváří v tvář generalizovanému defetismu sjednotit, dosáhnout dohod proti dezercím v obou táborech, napadat bašty povstání v celé jejich celistvosti. Je tedy potom nevyhnutelné, že třídní konfrontaci se dostává té nejvyšší priority.

Abychom si zrekapitulovali výše řečené, revoluční defetismus je tím nejlepším způsobem jak transformovat imperialistickou válku v revoluční občanskou válku, válku mezi národy či kapitalistickými frakcemi v sociální revoluci.

Navíc, čím více se porážka a dezorganizace "našeho vlastního" státu stává realitou, tím méně je stát schopný potlačit revoluční akci a tím snadnější je komunikovat a centralizovat revoluční akci rozvinutou proletariátem druhého tábora. Boj "proti naší vlastní buržoazii" a proti "našemu vlastnímu" státu se tak dostává na nejvyšší úroveň, když na obou stranách fronty agitace a přímá akce vede k dezorganizaci a revoluční porážce všech armád a posiluje tak revoluční akci proletariátu.

Samozřejmě, že revoluční defetismus je často v jednom táboře mnohem silnější než v druhém. Obecně to vyplývá z faktu, že politicko-vojenské oslabování armády je v jednom táboře závažnější než v druhém a/nebo z faktu revoluční akce samotné, z organizace vojáků, z rozhodnějšího charakteru avantgardních složek proletariátu. Z hlediska buržoazie to vše poslouží jako potvrzení, že proletáři napomáhají opačnému národnímu táboře. Ale síla revolučního defetismu v jednom táboře umožňuje stále rozhodnější rozvoj a posilování revolučního defetismu v táboře druhém. Prostředky, které přinesly výsledky v "našem"

táboře, se budou aplikovat i tam. Takže akce koordinovaná s internacionalisty, kteří se nalézají v druhém táboře, umožňuje daleko efektivnější defétistickou propagandu a apely na dezerci "v druhém táboře" budou mnohem silnější a sami vojáci je budou lépe chápat.

Nesmíme zapomínat, že transformace imperialistické války v revoluční sociální válku je možná díky generalizaci revolučního defétismu a ta vyžaduje agitaci a přímou akci ve všech táborech. Avantgardní složky proletariátu, které koordinují svoji činnost napříč frontovými liniemi, jež se jim mezinárodní buržoazie snaží vnutit, musí této agitaci a této přímé akci dobře využívat. Protože právě v tom táboře, kde bude revoluční defétismus nejvíce generalizovaný a nejdůkladnější, tam budou avantgardní menšiny nejvíce schopné rozvinout revoluční defétismus i v "opačném táboře". A proto tam, kde bude revoluční defétismus nejslabší, kde budou neomezeně probíhat represe, tam bude nejvýznamnější mezinárodní podpora přicházet právě od soudruhů, kterým se v "druhém táboře" daří revoluční defétismus prosazovat. Jak jsme si již řekli, ta nejcennější pomoc od soudruhů z "druhého tábora" přichází s revoluční porážkou "jejich" armády. Čím více se ona armáda rozpadá, tím více soudruhů bude schopných apelovat na sbratřování na všech frontách, na dezerci, na organizování boje za generalizaci defétismu ve všech buržoazních armádách.

Revoluční defétismus je ve své esenci vždy obecný a nikdy národní. Klidně se může v různých zemích či buržoazních táborech projevovat na různých rovinách, ale když se v jedné zemi či jednom táboře konkretizuje, má nevyhnutelně tendenci generalizovat se do ostatních. Tuto dějinnou determinaci do svých rukou chápe a vede ji avantgarda proletariátu, která se snaží své defétistické úsilí (propagandu, činnost, sabotáže...) koncentrovat právě na ta místa a "tábory" imperialistické války, kde má defétismus nejmenší sílu ukázat proletariátu "onoho tábora", že s revolučním defétismem nemá co ztratit, ale může získat celý svět.

Ve všech velkých revolučních zkušenostech můžeme pozorovat nevyhnutelný fenomén generalizace revolučního defétismu (11). V rozporu se všemi defencistickými či neutralistickými argumenty centristů, země, v níž se revoluční defétismus prosadí, nebude ani zdaleka kontrolovatelnější ani snadněji napadnutelná a pro buržoazii opačného tábora bude znamenat nesmírné riziko, jestliže tato bude chtít v meziburžoazní válce pokračovat. Od Pařížské komuny až po proletářskou revoluci v Rusku v roce 1917 můžeme pozorovat, že tváří v tvář povstaleckému hnutí proletariátu se "opačná národní armáda" ukazuje jako paralyzovaná důležitou tendencí ke sbratřování a tak i ke krokům vojáků proti "jejich vlastní" buržoazii. Když se na přelomu let 1918/19 německá buržoazie rozhodla tuto zásadu ignorovat a pokračovat v imperialistické válce proti povstaleckému Rusku, rychle zjistila, že díky "nákaze" a revolučně defétistické činnosti komunistů v obou táborech nabírá revoluční defétismus v Německu dříve netušenou sílu. Výsledkem bylo, že proletářské povstání se rozšířilo i do Německa. Staří spojenci Ruska rovněž revolučnímu Rusku okamžitě vyhlásili válku pod záminkou, že "nerespektuje dřívější diplomatické a vojenské dohody" a tucet armád se pak pokoušel povstalecké hnutí v Rusku zlikvidovat. Ale i tehdy se revoluční defétismus generalizoval do všech armád. Docházelo k organizování se vojáků a námořníků, ke sbratřování, popravám důstojníků, k okupacím lodí bouřícími se námořníky a kasáren vojáků francouzských, ale i belgických a britských, ozbrojených sil. Revoluční defétismus zevšeobecněl ve všech zemích, které se války účastnily, prostřednictvím vlny celosvětového proletářského povstání v roce 1919. Ti nejchytřejší buržoové tehdy pochopili, že s povstáním a revolučním defétismem nelze bojovat vysíláním dalších vojáků a dalších armád, protože se budou při střetu s povstalým proletariátem rozkládat stále rapidněji a násilněji. Tuto pravdu vyjádřil Winston Churchill, když řekl, že snažit se rozdrtit povstání armádou je jako snažit se zastavit povodeň smetákem.

O revolučním defétismu nelze nikdy uvažovat jako o otázce zemí či národů, ale jako o všeobecné opozici proletariátu proti kapitálu. Doposud jsme bez dalšího objasnění hovořili o "naší vlastní" buržoazii, "našem vlastním" státě a tak dále. Ale, jak všichni naši čtenáři vědí, naše skupina od svého počátku nikdy nepřestala trvat na tom, že stát je celosvětový, že kapitál je celosvětový. Z revolučně defétistického hlediska, zatímco postupujeme proti "naší vlastní" buržoazii a "našemu vlastnímu" státu, nemá to nic společného s národností buržoazie, nebo vlády, které čelíme, jak se naši nepřátelé snaží přesvědčit lidi a deformovat neměnný obsah našeho postoje. Opakování, že proletariát musí bojovat proti veškeré buržoazii, proti všem vládám, není nikdy dost. Jde o to, že trváme na boji proti bezprostředním šéfům a bezprostředním represivním silám, ale jakožto na součásti celosvětového boje proletariátu proti světové buržoazii. Boj proletariátu nemůže spočívat na jakémkoli zprostředkovateli a právě proto je boj proti kapitálu vždy bojem proti přímému vykořisťování a státní represí. Boj proti přímé represí a vykořisťování napadá samotné základy celosvětové akumulace kapitálu a světového státu. Jinak řečeno, ústřední charakteristikou boje proletariátu je organická centrálnost jeho přímé akce proti kapitálu, díky níž tento boj (na rozdíl od boje kapitálu), i kdyby se udál na jediném sídlišti, v jediném průmyslovém okrsku, v jediném městě, obsahuje totalitu a reprezentuje, nezávisle na uvědomění jeho protagonistů, organické obecné zájmy proletariátu celosvětově.

U buržoazie a proletariátu jsou ústřední determinace boje přesně opačné. Jakkoli moc může předstírat, že má obecnou platnost, boj jedné buržoazní frakce vždy obsahuje egoistický a partikulární zájem, protože každý valorizační pohyb útočí na ostatní valorizační procesy, které nutně mít opačné zájmy (12). Právě proto je představa jednoty hájené nějakou frakcí buržoazie v zásadě demokratickou jednotou, nestabilním spojenectvím, výsledkem unifikace protikladných zájmů, které se neustále rozpadají. Ať je míra unifikace buržoazie jakákoli, je vždy otázkou dočasného svazu proti jiným, rivalským frakcím. Oproti tomu proletariát, dokonce i když bojuje kolem něčeho partikulárního, potvrzuje své organické bytí jakožto totalita čelící kapitálu v jeho celistvosti.

Proto, když hovoříme o "našem vlastním" státě a "naší vlastní" buržoazii, nemáme na mysli buržoazii tohoto národa (13), ale jednoduše buržoazii, která nás vykořisťuje přímo, ty, kdo nás každodenně potlačují, kněze a/nebo odborové svazy, které musíme každodenně konfrontovat a které se nás snaží přivést na válečná jatka. Jedním slovem, máme na mysli ono chapadlo světového státu, která nás svírá a skrze něž se musíme prosekat, abychom zlepšili celkový poměr sil vzhledem k mezinárodnímu kapitalistickému monstru.

Jestliže v určité chvíli nahradí šéfy, s nimiž se každodenně konfrontujeme, jiní, aby se tak obnovil kapitalistický pořádek, nebo když národní vláda vyjednává pomoc z vnějšku, aby nás potlačila, proti novým šéfům a novým bezprostředním represivním silám se bude dál uplatňovat revoluční defétismus, nezávisle na jejich národnosti, a to ze stejných důvodů a stejným způsobem, jakým jsme bojovali proti starým šéfům a staré vládě. Tento postoj je v kontextu buržoazní a imperialistické polemiky ohledně národního osvobození zásadní. Čas od času se snaží změnit boj proti místní buržoazii v boj proti buržoazii "imperiální" (14) a čas od času se proti boji mezi třídami snaží prosadit boj mezi národními frakcemi.

Nejkomplikovanější situace vyvstává, když místní buržoazie, totálně přemožená "svým vlastním" proletariátem a čelící opozičním složkám buržoazie, které se chápou "antiimperialistického" diskursu, povolá na pomoc "imperialistickou" frakci, aby potlačila povstálý proletariát, nebo když se buržoazní frakce, která si říká "antiimperialistická", vojensky prosadí proti ostatním. V těchto případech se snaží vtisknout proletariát mezi dvě imperialistické síly a tak se pokoušejí jeho sociální boj transformovat v imperialistickou

válku. Ale ani za této situace nestojíme před novým fenoménem. Jedná se o klasickou imperialistickou válku proti proletariátu, skrytou, tak jako každá imperialistická válka, za národními vlajkami (15). Je zřejmé, že tváří v tvář této situaci se postoj revolucionářů ani trochu nemění, právě naopak! Revoluční defétismus se zcela ukazuje jako relevantní a dál se aplikuje jak na "národní osvoboditele", kteří tvrdí, že jsou antiimperialisté, tak na vojenskou sílu "imperialistické mocnosti", která se snaží obnovit pořádek.

Revoluční boj za transformaci imperialistické války v sociální válku proti "naší vlastní" buržoazii se tudíž za všech situací konkretizuje revolučním defétismem, nebo jinak řečeno, bojem proti nepříteli, který je "v naší vlastní zemi", proti těm, kdo přímo řídí - jménem světového kapitálu - "naše" vykořisťování a "naše" represe. Síla proletariátu proti kapitálu závisí právě na jeho schopnosti adaptovat se na boj proti nejrůznějším buržoazním frakcím, proti různým formám dominance, které se nám kapitál snaží vnutit.

Na každou buržoazní válku revolucionáři vždy odpovídali, odpovídají a budou odpovídat stejně: revolučním defétismem.

Dnes jako včera:

Nepřítel je "v naší vlastní zemi", je to "naše vlastní" buržoazie!

Zbraně, které podle nich máme namířit proti cizincům, musíme obrátit proti "našemu vlastnímu" státu!

Změňme válku mezi buržoazií v revoluční válku!

Změňme válku mezi státy ve válku za zničení všech států!

Poznámky

1. Skutečnost, že v roce 1914 se oficiální evropská sociální demokracie postavila na stranu národní války, není ničím jiným než potvrzením její kontrarevoluční povahy, kterou již dlouho předtím revoluční militanti denuncovali. Obzvláště německá sociální demokracie již předtím podporovala imperialistické vojenské akce "svého" státu všude možně. Ale skutečnost, že roku 1914 byl definitivně demaskován imperialistický a buržoazní charakter socialistických stran, přispěla k mýtu (udržovanému bezpočtem skupin a centristických stran) sociální demokracie coby organizace, která náhle ztratila svůj proletářský charakter.

2. Zde pouze vykládáme své postoje, aniž bychom argumentovali, nebo vysvětlovali. Ti, kdo by rádi znali naše vysvětlení skutečnosti, že každá válka za národní osvobození je válkou imperialistickou, nebo že mír je součástí války, ti, kdo chtějí vědět, proč odmítáme podporovat demokratický tábor proti diktátorskému či fašistickému táboru, bychom rádi odkázali na předešlá čísla naší centrální revue. Pro pochopení relevantních materiálů a jejich rozprostření po různých číslech doporučujeme nahlédnout do našich *Summaries* ve francouzštině a španělštině, které rozesíláme na požádání.

3. Do tohoto "atd." můžeme rovněž zahrnout bombardování celých regionů, kde se shromažďují dezertéři (viz různé naše články o třídním boji v Iráku), nebo ničení měst a vesnic, které válku nepodporují.

4. Programově je vždy správnější hovořit o (světovém) proletariátu "v" té či oné zemi, ale v mezích dominantního jazyka se taková formulace často stává příliš těžkopádnou: nezávisle na formulaci, kterou jsme nuceni použít, by tudíž mělo být jasné, že vždy hovoříme o světovém proletariátu "v" tom či onom regionu, nebo zemi.

5. Konec konců je to idealistická pozice identická té, kterou předkládají ti, kdo tvrdí, že bychom neměli bojovat za bezprostřední požadavky, protože by to byl reformismus, ale měli bychom bojovat za revoluci. Jakoby nějaký reformista mohl uspokojit bezprostřední zájmy proletářů! Jakoby boj za sociální revoluci mohl vzniknout jinak než generalizací všech bezprostředních požadavků! Jakoby samotná revoluce byla něco jiného než potřeba, velmi bezprostřední nutnost pro proletariát v jeho celistvosti!

6. Slavné hlasování sociálních demokratů pro válečné úvěry není (navzdory veškerému humbuku, který se kolem něj dělá) ničím jiným než symbolickou součástí jejich globální praxe směřující k rozdrčení proletariátu a vedoucí jej na jatka. Tato mystifikace spočívá ve víře, že ono hlasování bylo rozhodující pro rozpoutání války i když ve skutečnosti nešlo o nic jiného než o parlamentní formalizaci mnohem všeobecnějšího vývoje, který probíhal již dlouho předtím. Jednalo se o domestikaci proletářů až do té míry, že akceptovali zabíjet a nechat se zabíjet pro zájmy buržoazie. Protože sami sociální demokraté toto hlasování vždy obestírali mystifikacemi, je zajímavé citovat je, jak je ospravedlňují.

7. Lenin v *"On the defeat of one's own government in the imperialist war," Sotsial-Demokrat*, číslo 43 (26. července 1915).

8. Naše skupina vždy odsuzovala sociálně demokratickou separaci mezi bojem ekonomickým a politickým, mezi bezprostředním bojem a bojem dějinným. Jedná se o separaci, která vždy končí ustavováním nějakých přechodných či přemostujících programů. Samozřejmě, že toto platí obecně, ale v dobách války se toto naše tvrzení stává – kvůli nasazenému úsilí a všeobecné mobilizaci – sociálně evidentním a přímo relevantním. Proto v těchto chvílích každý ekonomický boj proletariátu napadá národní válečné úsilí, každý bezprostřední boj proti vykořisťování nabírá charakter války proti státu. Boj proletariátu je pak bezprostředním a revolučním bojem.

9. Je zřejmé, že všechny frakce kapitálu jsou stejně nepřáteli proletariátu. Ale problémem v tomto kontextu je, že tento argument slouží k paralyzaci jediného možného boje: konkrétního boje proti buržoazii a státu, které vykořisťují, dominují a vynucují si národní válečné úsilí. Navíc, pro proletariát je to jediný způsob jak rozvíjet svoji sílu a zároveň bojovat proti buržoazii z opozičního tábora a proti kapitálu obecně, způsob, který se – jak později uvidíme – konkretizuje v revoluční porážce "jeho armády" a v generalizaci povstání.

10. Vyvolávání strachu máváním strašákem fašismu je konstantou kontrarevoluce, která lidstvo od 20. let 20. století stála stovky miliónů mrtvých (stačí pomyslet na 60 miliónů mrtvých v tzv. druhé světové válce). Rovněž bychom neměli zapomínat, že právě tímto způsobem se španělskému republikánskému státu povedlo v letech 1936/7 odzbrojit a likvidovat proletariát, který byl poslední hradbou proti válce. Válka ale byla pro světový kapitál nezbytná a nakonec se mu ji povedlo rozpoutat.

11. A naopak. Když se revoluční defetismus vůbec neprosadí a proletariát se podrobuje národu, lidové frontě, fašismu a antifašismu, jak tomu bylo za "druhé světové války", rozvíjí se na všech frontách a ve všech táborech imperialistický nacionalismus a generalizace masakru je totální. V tomto konkrétním případě válka zničila vše, co kapitál potřeboval zničit, aby mohl zahájit nový cyklus expanze založený na hromadách mrtvol "dělníků", kteří zemřeli se svými národními vlajkami v rukou.

12. Stát amerických imperialistů není prvním v dějinách buržoazní sociální formace, který si nárokuje ztělesňování obecných zájmů světového kapitálu! Od počátku kapitalismu se nejrůznější mocnosti a buržoazní aliance (ať už to byl Vatikán, Indické společnosti či námořní síla britského impéria) snažily vytvořit jediný pevný řád. Tato jednota se ale vždy rozpadne a obrátí vniveč všechny teorie o globálním monopolu a ultraimperialismu, včera i dnes horlivě zastávané v buržoazním táboře obecně a sociálními demokraty zvláště.

13. A co více, jak je patrné z našich dalších textů, národ nijak nesplývá se strukturováním buržoazie do státu.

14. Nesmíme zapomínat, že místní buržoazie je stejně tak imperialistická.

15. Rádi bychom využili příležitosti a jasně řekli, že navzdory všem mýtům o "národním osvobození" tento typ kapitalistické války není ničím charakteristickým pro "kolonizované", "chudé" nebo "nerozvinuté" země, jak říká "buržoazní levice". Tento typ války je vlastní celému světu, včetně staré Evropy, kde byly a stále jsou a budou "národní války" tak dlouho, dokud bude kapitál přetrvávat. Tento typ války nepatří do minulosti kapitálu, nebo do jedné z jeho fází, ale je výsledkem vývoje kapitálu samotného a bude dál existovat, dokud bude existovat tento společenský systém.